

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра французької філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана
факультету іноземних мов
доц. Бораковський Л.А.

---

23 червня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛЕКСИКОЛОГІЯ (ІСПАНСЬКОЇ МОВИ)

спеціальності	035 Філологія
спеціалізації	035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - іспанська
освітньої-професійної програми	Іспанська та англійська мови і літератури
факультету	іноземних мов

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма **Лексикологія (іспанської мови)** для студентів освітньо-професійної програми **Іспанська та англійська мови і літератури**

Розробники: доц. Цимбалістий І.Ю.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри **французької філології**

Протокол від 22 червня 2020 року № 10

В. о. завідувача кафедри французької філології

_____ (доц. Піскозуб З.Ф.)

Ухвалено Вченою радою факультету іноземних мов

Протокол від 23 червня 2020 року № 10

© _____, 2020 рік

© _____, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання обов'язкова дисципліна</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр, назва)	Нормативна	
Модулів	Спеціальність <u>035 Філологія</u> (шифр, назва)	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 5	035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - іспанська	2-й	
Загальна кількість годин - 90		4-й	
			<i>Лекції</i>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	20 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		12 год.	
		<i>Самостійна робота</i>	
		58 год.	
		ІНДЗ:	
		Вид контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Лексикологія є явищем багатограним, різні аспекти якого можуть бути предметом дослідження багатьох наук, оскільки передбачає вивчення семасіологічних, ономасіологічних, морфологічних та фразеологічних особливостей лексичного складу мови. Провідне місце в сучасній лексикології належить проблемі структури та значення слова, їх формуванню, зміні, етимологічним аспектам. Лексикологія є однією з фундаментальних дисциплін в системі підготовки філологів і перекладачів, виклад основ якої передбачає цей курс.

Мета вивчення дисципліни: ознайомити студентів з головними теоретичними положеннями лексикології сучасної іспанської мови.

Завдання дисципліни:

- сформуванню у студентів наукове уявлення про системний характер лексики іспанської мови;
- проаналізувати етимологічну природу вокабуляру іспанської мови;
- ознайомити студентів з головними тенденціями зміни лексичного складу іспанської мови;
- висвітлити головні способи словотворення в мові;
- ознайомити з традиційними й новітніми теоріями лексичного значення;
- викласти особливості лексичного значення, парадигматичних груп лексики;
- показати національно-культурну специфіку лексичного складу іспанської мови;

- ознайомити з можливими способами розвитку лексичного складу іспанської мови, з її соціальним та територіальним поділом

Після вивчення курсу студенти повинні **мати уявлення** про базові поняття і концепції сучасної лексикології іспанської мови з метою адекватного використання отриманих знань у викладацькій діяльності.

Знати:

предмет, об'єкт та завдання лексикології; специфічні ознаки слова як головної одиниці мови; головні теорії лексичного значення; парадигматичні взаємозв'язки лексики (синонімія, антонімія, лексико-семантичні поля); шляхи збагачення іспанської лексики (словотворення, зміна лексичного значення, запозичення, утворення фразеологічних одиниць); особливості територіальної та соціальної диференціації лексики; основні типи словників.

Вміти:

оперувати основними поняттями лексикології; кваліфіковано аналізувати лексичне значення слова чи фразеологізму, особливості процесів формування похідних та фразеологічних одиниць; розрізняти види лексичних значень та системних зв'язків лексики, підбирати синоніми, антоніми, будувати синонімічні ряди; формувати тематичні групи, лексико-семантичні поля; визначати соціальну та територіальну приналежність лексичної одиниці; ідентифікувати фразеологізми та аналізувати їх структуру; користуватися різними типами словників.

Передумови засвоєння курсу: ця філологічна дисципліна спирається на низку дисциплін з практики та теорії сучасної іспанської мови, а саме вступ до романської філології, вступ до загального мовознавства.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Предмет і завдання лексикології

Тема 1. Лексикологія у системі мовознавчих наук. Лексикологія як предмет.

Тема 2. Слово як базова одиниця мови. Проблеми дефініції слова. Характерні ознаки слова.

Тема 3. Методи діахронії та синхронії в дослідженні лексики.

Тема 4. Поняття лексики та вокабуляру.

Змістовий модуль 2. Слова, що складають лексичний фонд іспанської мови.

Тема 5. Патрімоніальна лексика. Культизми та дублети.

Тема 6. Історичні запозичення.

Тема 7. Сучасні запозичення (англіцизми)

Тема 8. Архаїзми, неологізми, вульгаризми, табу, евфемізми, okazionalizmi.

Тема 9. Арго.

Змістовий модуль 3. Морфологічні шляхи збагачення словникового складу мови.

Тема 10. Поняття морфем. Види морфем. Дистрибуція морфем.

Тема 11. Словотвір (словоскладання, деривація, парасинтез, аббревіація).

Тема 12. Словотвір (інтерфіксація, конверсія, регресивна деривація, ономатопея).

Змістовий модуль 4. Семантика. Лексико-семантична система мови.

Тема 13. Лексичне значення. Поняття семи і семеми.

Тема 14. Постійність та варіативність значення (моносемія, полісемія).

Тема 15. Розвиток значення (метафора, метонімія).

Тема 16. Причини семантичних змін.

Тема 17. Синонімія, антонімія, омонімія.

Змістовий модуль 5. Лексикографія.**Тема 18.** Предмет та завдання лексикографії.**Тема 19.** Типологія словників іспанської мови: етимологічні, тлумачні словники. Синонімічні, антонімічні словники. Тематичні словники. Фразеологічні словники. Орфоепічні словники. Словники скорочень, іншомовних слів тощо.**4. Структура навчальної дисципліни**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	ла б	інд	ср	л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Предмет і завдання лексикології												
Тема 1. Лексикологія у системі мовознавчих наук. Лексикологія як предмет.	4	1				3						
Тема 2. Слово як базова одиниця мови. Проблеми дефініції слова. Характерні ознаки слова.	5	1	1			3						
Тема 3. Методи діахронії та синхронії в дослідженні лексики.	4	1				3						
Тема 4. Поняття лексики та вокабуляру.	5	1	1			3						
Разом — зм. модуль 1	18	4	2			12						
Змістовий модуль 2. Слова, що складають лексичний фонд іспанської мови.												
Тема 5. Патрімоніальна лексика. Культизми та дублети.	4	1				3						
Тема 6. Історичні запозичення.	5	1	1			3						
Тема 7. Сучасні запозичення (англіцизми)	4	1				3						
Тема 8. Архаїзми, неологізми, вульгаризми, табу, евфемізми, оказіоналізми.	5	1	1			3						
Тема 9. Арго.	5	1	1			3						
Разом – зм. модуль 2	23	5	3			15						
Змістовий модуль 3. Морфологічні шляхи збагачення словникового складу мови.												

Тема 10. Поняття морфеми. Види морфем. Дистрибуція морфем.	4	1				3						
Тема 11. Словотвір (словоскладання, деривація, парасинтез, абревіація).	5	1	1			3						
Тема 12. Словотвір (інтерфіксація, конверсія, регресивна деривація, ономотопея).	6	1	1			4						
Разом – зм. модуль 3	15	3	2			10						
Модуль 2.												
Змістовий модуль 4. Семантика. Лексико-семантична система мови.												
Тема 13. Лексичне значення. Поняття семи і семіми.	4	1				3						
Тема 14. Постійність та варіативність значення (моносемія, полісемія).	5	1	1			3						
Тема 15. Розвиток значення (метафора, метонімія).	5	1	1			3						
Тема 16. Причини семантичних змін.	5	1	1			3						
Тема 17. Синонімія, антонімія, омонімія.	5	1	1			3						
Разом — зм. модуль 4	24	5	4			15						
Змістовий модуль 5. Лексикографія.												
Тема 18. Предмет та завдання лексикографії.	5	1				3						
Тема 19. Типологія словників іспанської мови: етимологічні, тлумачні словники. Синонімічні, антонімічні словники. Тематичні словники. Фразеологічні словники. Орфоепічні словники. Словники скорочень, іншомовних слів тощо.	5	2	1			3						
Разом — зм. модуль 5	10	3	1			6						
Усього годин	90	20	12			58						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Слово як базова одиниця мови. Проблеми дефініції слова. Характерні ознаки слова.	1
2	Поняття лексики та вокабуляру	1
3	Історичні запозичення.	1
4	Архаїзми, неологізми, вульгаризми, табу, евфемізми, оказіоналізми.	1
5	Арго.	1
6	Словотвір (словоскладання, деривація, парасинтез, аббревіація.	1
7	Словотвір (інтерфіксація, конверсія, регресивна деривація, ономотопея).	
8	Постійність та варіативність значення (моносемія, полісемія).	
9	Розвиток значення (метафора, метонімія).	
10	Причини семантичних змін.	
11	Синонімія, антонімія, омонімія	
12	Типологія словників	

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лексикологія у системі мовознавчих наук. Лексикологія як предмет.	3
2	Слово як базова одиниця мови. Проблеми дефініції слова. Характерні ознаки слова.	3
3.	Методи діахронії та синхронії в дослідженні лексики.	3
4.	Поняття лексики та вокабуляру.	3

5.	Патрімоніальна лексика. Культизми та дублети.	3
6.	Історичні запозичення.	3
7.	Сучасні запозичення (англіцизми)	3
8.	Архаїзми, неологізми, вульгаризми, табу, евфемізми, okazіоналізми.	3
9.	Арго.	3
10.	Поняття морфеми. Види морфем. Дистриб'юція морфем.	3
11.	Словотвір (словоскладання, деривація, парасинтез, абревіація.	3
12.	Словотвір (інтерфіксація, конверсія, регресивна деривація, оноματοпея).	3
13.	Лексичне значення. Поняття семи і семеми.	3
14.	Постійність та варіативність значення (моносемія, полісемія).	3
15.	Розвиток значення (метафора, метонімія).	4
16.	Причини семантичних змін.	3
17.	Синонімія, антонімія, омонімія.	3
18.	Предмет та завдання лексикографії.	3
19.	Типологія словників іспанської мови: етимологічні, тлумачні словники. Синонімічні, антонімічні словники. Тематичні словники. Фразеологічні словники. Орфоепічні словники. Словники скорочень, іншомовних слів тощо.	3

9. Індивідуальне навчально - дослідне завдання

10. Методи контролю

Контроль виконання курсової роботи включає поточний контроль за виконанням розрахунків за трьома розділами та захист перед комісією. Оцінка виконання та захисту курсової роботи проводиться за 100-бальною шкалою.

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для заліку) заочної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
ЗМ №1, 2					Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для екзамену)

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						
T1/4	T5/	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	50	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: Університету , національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		
0-50	FX	Незадовільно	Незадовільно	Незараховано

15. Методичне забезпечення

1. Гитлиц А.М. Пособие по лексикологии современного испанского языка. - М.: ВШ, 1974.
2. Иваницкая А.А. Практическая лексикология испанского языка. – Киев: ВШ, 1989.
3. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – Київ: Академія, 1999.
5. Casado Velarde M. Tendencias en el léxico español actual. – Madrid: Coloquio, 1985.

Рекомендована література

Базова

1. Almela Pérez R., Procedimientos de formación de palabras en español. – Barcelona: Ariel Prácticum, 1999.
2. Alvar Ezquerro M. El neologismo: caracterización, formación, aceptabilidad // El neologismo. V Jornadas de Metodología y Didáctica de la Lengua española. – Cáceres: Instituto de Ciencias de la Educación, 1999.
3. Alvar Ezquerro M. La formación de palabras en español. – Madrid: Arco/Libros, 1996.
4. Alvar Ezquerro M. El acortamiento de palabras // Diccionario de siglas y abreviaturas. – Madrid: Alhambra, 1983.
5. Calles Vales J., Bermejo Meléndez B. Jergas, argot y modismos. - Madrid: LIBSA, 2001.
6. Casado Velarde M. Acortamientos, formación de siglas y acrónimos // Gramática descriptiva de la lengua española. Madrid, t. 3, 1999.
7. Daniel P. Panorámica del argot español / Diccionario de argot español / León V.– Madrid: Alianza Editorial, S.A., 1996.
8. Fernández-Sevilla J. Neología y neologismo en el español contemporáneo, Granada, 1982.
9. Guerrero Ramos G. Neologismos en el español actual. – Madrid: Arco/Libros, 1995.
10. Lang Mervyn F. Formación de palabras en español, Madrid, 1992.
11. Montes Giraldo J. J. Los "interfijos hispánicos". Reexamen con base en datos del ALEC // Anuario de Lingüística Hispánica. – 1985. – 1.
12. Rodríguez González F. Lenguaje y contracultura juvenil: anatomía de una generación // Comunicación y lenguaje juvenil, Madrid: Editorial Fundamentos, 1989.
13. Seco M. El léxico de hoy // Comunicación y lenguaje, Madrid, 1977

Допоміжна

1. Мариненко П.І. Словоскладання як один із шляхів поповнення лексичного складу сучасної іспанської мови // Проблеми семантики слова, речення та тексту: Збірник наукових праць / Київськ. нац. лінгв. ун-т. – Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2005. – Вип. 13.
2. Мариненко П.І. Лексичні новотвори в сучасній іспанській мові: структурний та семантичний аспекти: Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.05 / Київськ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – Київ, 2006.
3. Мацько О.М. Аббревіатури як згорнені мовні формули в дипломатичних текстах // Мовознавство. – 2000. - № 1
4. Мунгалова О.М. Наблюдения над функционированием кратких форм личных имен в современном испанском языке // Вестник Московского университета: Серия 9: Филология. – М.: Из-во Моск. ун-та, 1990. - № 5.
5. Мунгалова О.М. Об одном способе аббревиации в современном испанском языке (усеченные слова) // Вестник Московского университета: Серия 9: Филология. – М.: Из-во Моск. ун-та, 1996. - № 6
6. Мунгалова О.М. О лексикализации графических сокращений в современном испанском языке // История и современное состояние иберо-романских языков. – М.: Изд-во Московского гос. ун-та им. М. Ломоносова, 1988.
7. Помірко Р.С. Демінутивність / аугментативність як засіб експресивності іспанської мови // Іноземна філологія. – 1987. – Вип. 88.
8. Ткаченко О.О. Молодіжна мова — арго, жаргон чи соціолект? // Нова філологія. – 2001. - № 1.

Інформаційні ресурси

<http://www.quiben.org/wp-content/uploads/2007/10/2007uned.pdf>